

Opphold i Norge etter ekteskapsvold

60 utenlandske kvinner har det siste året fått oppholdstillatelse i Norge etter å ha blitt mishandlet av samboer eller ektefelle eller fordi retur til hjemlandet etter et samlivsbrudd ville bringe henne i urimelige vanskeligheter.

ACNAR KAARBO

Utlendingsdirektoratet
UDI kan den første gang presentere tall for hvor mange kvinner som har fått opphold i Norge etter denne spesielle bestemmelsen i utlendingsforskriften. Kvinnene som fikk bil landet, hadde vært mindre enn tre år i Norge. De opplytte dermed ikke de normale vilkårene for opphold.

Avslag

I de siste seks månedene i 2003 ble det behandlet 40 slike søknader. 33 ble innvilget, syv ble avslått. I tillegg ble

melige levkår, sier avdelingsdirektør Karl Erik Sjøholt i oppholdsavdelingen i UDI. – I noen saker kan også begge vilkårene foreligge, legger han til.

Statistikken sier heller ikke om det bare er norske menn kvinnene flykter fra. Men ektemannen har enten norsk statsborgerskap eller oppholdstillatelse i Norge. Kvinnene er kommet til Norge under bestemmelsene om familiegjenforening, og hun vil de i de fleste tilfellene ha giftet seg.

Ulike land
UDI ønsker ikke å fortelle hvilke land kvinnene kommer fra. Men i 2004 dreier det seg om 24 land. Det er ingen land som skiller seg ut. For enkelte av landene dreier det seg om et eller to tilfeller. Det er frykt for at disse kvinnene skal kunne bli identifisert som gjør at UDI holder opplysningene tilbake.

Brud med bytterett

Faksimile. *Etterposten har den siste uken satt fokus på «seriemor» av utenlandske kvinner og kvinnens problemer i møte med norske menn og norsk hverdag.*

at det kan være tilfældige variasjoner. Leder for Krisestøtsetretariatet, Tove Smaadahl, er glad for at UDI nå presenterer tall for dette problemet, men hun synes antallet avslag i år er urovekkende høyt fordi listen for opphold i slike saker, skal være lav.

– Det er grunn til å stille spørsmål ved om politiet har fått frem all relevant informasjon i sakene, sier Smaadahl. Hun mener kvinnene burde hatt rett til en bistandsadvokat, blant annet fordi mange utenlandske kvinner har vanskelig for å fortelle om slike overgrep. – Vi har også sett tilfeller hvor det har vært vanskelig å få dokumentert psykiske overgrep, sier Smaadahl.

fakta

Utlendingsforskriften § 37.6, ledd lyder: «Kvinne som verken fyller vilkårene i tredje, fjerde eller femte ledd, kan få tillatelse etter bestemmelsen i forskriften § 21 femte ledd dersom hun som følge av samlivsbruddet vil få urimelige vanskeligheter i hjemlandet grunnet de sosiale og kulturelle forholdene der. Selv om slike grunner ikke tilsier det, skal tillatelse etter forskriften § 21 femte ledd gis dersom kvinnen eller eventuelle barn har blitt mishandlet i samlivsforholdet.

Hege Storhaug i Human Rights Service mener derimot at det må stilles strenge krav når kvinner skal søke opphold på dette grunnlaget. – Det må være et krav at kvinnene har anmeldt saken til politiet. Hvis ikke, blir dette en lettveit måte å skaffe seg opphold på, sier hun.

Rettsjelpere gjemmes bort på egen nettside

Advokatforeningen nekter rettsjelpere å stå oppført sammen med advokatene på startsidene til nettportalen www.jus.no.

ROBERT GJERDE

Ansvarelig redaktør for jus.no, Marit Aschehoug – også redaktør av Advokatforenings medlemsblad, Advokatbladet – har skriftlig avvist rettsjelpere den samme oppføring på startsidene som advokater. På jus.no kan du klikke på «Finn en advokat», og skaffe deg oversikt over advokater.

Rettsjelpere, som har samme utdanning og yter den samme hjelp som advokater, men som regel til en langt lavere pris, ønsker at det på samme sted skal stå «Finn en advokat eller rettsjelpere», eller også «Finn en rettsjelpere». Det nektes de altså, til tross for at rettsjelpernes egen organisasjon, Juristforbundet, står som medeier av jus.no, sammen med Advokatforeningen. Rettsjelpere er riktignok omtalt, men du må lete for å finne dem. Under «Råd & Rettsjelp» kan man finne noe, men det er ingen informasjon om hva en rettsjelpere egentlig er. Advokatene, derimot, har de tre første linkene («Advokater», «Finn en advokat» og «Advokat på nett»). Og under «Hva koster det», er det kun informasjon om hva en advokat koster.

– Rettsjelpere hemmeligholdes. Advokatforeningen har «kuppet» vår felles hjemmeside. Det er rett og siert uansetthet å ta konkurransmessige hensyn fremfor å tenke på hvilken informasjon som vil være best for det rettsøkende publikum, sier Nina Dybedahl. Hun reagerer også på at i alle tyver offentlige brosjyurer og skilsmisse, arv osv. råder myndighetene folk til å ta kontakt med advokat, aldri med rettsjelpere.

– Enda rettsjelpere tilbyr den samme hjelp til en pris folk makter å betale. Jeg synes faktisk på de justisminister Einar Dønnum egentlig vet om oss, sier Dybedahl. Generalsekretær i Advokatforeningen, Merete Smith, avviser at foreningen ønsker å gjemme slike rettsjelpere. – Det er lagt ut informasjon om rettsjelpere på jus.no, sammen med annen informasjon om hvordan man kan få rettsjelp. Alle rettsjelpere som ønsker det, kan bli linket opp til denne siden. Derfor er rettsjelpere vil ha en mer fremtredende plass, er det Juristforbundet som må ta stilling til det. Advokatforeningen finner det ikke naturlig at rettsjelpere finnes på vår hjemmeside, fordi de ikke er organisert hos oss, sier Smith.

– Men jus.no er en felleside for både Advokatforeningen og Juristforbundet. Hvis du ser på nettsidene til disse opplysningsnettene, er det ingen rettsjelpere på ik. linje med advokater der? – Det må bero på en misforståelse. Det negative svaret var knyttet til å stå oppført på Advokatforeningens hjemmeside, jus.no er en felleside, og det er opp til Juristforbundet hva slags informasjon de vil gi om sine egne yrkesgrupper på nettet.



På øverste hylle. Rettsjelpere Nina Dybedahl har en av landets beste juridiker. For å ha lavest mulig kostnader møter hun gjerne sine klienter på Den Gade Café, der personalet for sikkerhet skyld har Norges Lover tilgjengelig ved behov.

- Jeg vil hjelpe vanlige folk

Nina Dybedahl (33) er en av landets beste jurister, og kunne velge og vrake blant de store advokatfirmaer. Men Dybedahl ønsket ikke pengejaget, og hoppet av. I dag er hun en av landets 52 rettsjelpere.

ROBERT GJERDE
WENCHE HARBO
OLAV OLSEN (foto)

Etter jobb I to av de mest anerkjente advokatfirmaene i Norge i studietiden, fikk hun nok. Nina Dybedahl, som er blant de 5 prosentene med høyest karakter ved juridisk embedsøksamen, ønsket ikke å bidra til skryssede fakturer for å én eneste juridiske råd. – Jeg tenkte: Skulle jeg bruke juristutdannelsen min til å gjøre rike advokater og advokatfirmaer enda rikere, eller skulle jeg bruke den til å hjelpe vanlige folk, som ikke har noen mulighet til å betale

så høye salærer? Da jeg skjønte at jeg selv ikke kunne avgjøre om jeg ville fakturere billige, var valget enkelt. Jeg ville heller drive mitt eget firma hvor jeg selv kunne fastsette tidsprisen, sier Nina Dybedahl. Hun bestemte seg for å bli rettsjelpere og etablerte firmaet WebJuristen.no. Hun har hjemmekontor med lave driftsutgifter, bruker Internett mye og møter gjennomsnittlige klienter på kafé. Og hun fakturerer 1/3 av det de store advokatfirmaene gjør (Dybedahl tar kr 420,- i timen, pluss moms). Hun gir de samme råd og veiledning som hun ville ha gjort i et stort advokatfirma. Selv regner hun med å tjene 400 000-500 000 kroner i år, av en omsetning på 600 000 kroner.

– Hvorfor gjør du det? Du kunne ha hatt flere millioner i årslønn? – Jeg ville ikke sovnet godt om natten hvis jeg hadde valgt annerledes, sier Dybedahl, og trekker frem sin egen bakgrunn. – Det er kanskje ikke så vanlig å

Vil ha makspris for advokater

Spøkket. Avslagstallene for opphold i Norge for kvinner som har vært utsatt for vold i hjemlandet, er høyt. Mange av disse kvinnene er fra Norge, men de er utenlandske i hjemlandet.

Utlendingsforskriften. Utlendingsforskriften § 37.6, ledd lyder: «Kvinne som verken fyller vilkårene i tredje, fjerde eller femte ledd, kan få tillatelse etter bestemmelsen i forskriften § 21 femte ledd dersom hun som følge av samlivsbruddet vil få urimelige vanskeligheter i hjemlandet grunnet de sosiale og kulturelle forholdene der. Selv om slike grunner ikke tilsier det, skal tillatelse etter forskriften § 21 femte ledd gis dersom kvinnen eller eventuelle barn har blitt mishandlet i samlivsforholdet.

Aftenposten sist mandag fokuserte på slukt lenger, men min familie og slett kommers fra arbeiderklassen. Min mor var vaskehjelp, og min far er bilmekaniker. Jeg kunne ikke forsvare at mine «egne» ikke ville hatt råd til å bruke meg som advokat. Jeg glemmer aldri hvor jeg kommer fra.

Ikke Mr Theresa Hun sier samtidig at hun ikke vil bli fremstilt som noen Mr Theresa.

– Jeg heller ikke fattige, eller folk som ligger i rennestene. Jeg

vil hjelpe vanlige folk. Og en årslønn på nærmere en halv million gir definitivt til smør på brødet. Jeg ser ingen grunn til å maksimere profitten når det vil medføre at svært mange ikke vil ha råd til å kjøpe hjelp hos meg. Dybedahl har valgt ikke å ha advokat tittel. I stedet har hun i halvannet år drevet eget juristfirma med rettsjelpesbevilgning.

– Jeg har faktisk ikke lenger lyst til å bli assosiert med advokatstanden. Mange sier det bare er et fåtall advokater som er preget av en «grådighetskultur». Jeg er ikke enig. Grådighetskulturen er i bode hos de fleste advokater som selv bestemmer sine tidspriser. Hvordan kan man si noe annet om en stand som i gjennomsnitt verdsetter sine tjenester til ca. 1200 kroner timen for 24 prosent moms legges på? Det er langt, langt høyere enn tidsprisen til andre tjenesteytere som privatpersoner kjøper tjenester fra. Og det for juridisk rådgivning som ikke er noe lukningsdags, men tvert imot en nødvendigheitsvare, sier

Jeg har faktisk ikke lenger lyst til å bli assosiert med advokatstanden



Nina Dybedahl, rettsjelpere

Dybedahl, og blir ivrig.

Går glipp av uføretrygd

– Tenk hvor mange som daglig lar være å forfølge sine krav mot det offentlige fordi de ikke har råd til advokat? Kanskje går de glipp av en uføretrygd eller hjelpstønad som de egentlig har krav på. Tenk på hvor mange som blir utsatt for urett ved å bli presset til å gjøre noe, eller betale noe selv om de ikke har plikt til det, fordi de ikke har råd til titusener av kroner i advokatutgifter, sier Dybedahl. Hun presserer at kritikken ikke gjelder strafferettsadvokater som lønnes gjennom offentlige salærer, men advokater som håndterer saker som vanlige folk vil trenge hjelp til å løpe av livet: Arvesaker, skilsmisse, arbeidstvist, bolig, trygd, m.m. Se også kronikk side 10

Flyforbud over Oslofjorden

Lufftårnstøynet oppretter et midlertidig restriksjonsområde med flyforbud i forbindelse med helgens bilrace Scandinavia Grand Prix 2004 i Oslofjorden. Målet med det midlertidige flyforbudet er å ivareta sikkerheten på best mulig måte og redusere risikoen for ulykker forflytninger fra luften, opplyser lufftårnstøynet i en pressemelding. Restriksjonsområdet gjelder lørdag 14. august mellom klokken 10 og 15, og søndag 15. august mellom klokken 8 og 15. Kun flyving i forbindelse med søk, rednings- og politiovervåring kan gjennomføres i dette området. Selskapet Anifit har fått tillatelse til filming, fotografering og VIP-transport innenfor restriksjonsområdet. (NTB)

Draps-siktet danske utleveres til Norge

Den 41-årige dansken som er siktet for drapet på Gunn Merete Lode, blir om få dager hentet fra Danmark til Norge av tjenestemann fra Time.

Byretten i Aalborg har nemlig bestemt at 41-årige dansken kan utleveres til Norge, melder den danske avisen Ekstra Bladet. Mannen er siktet for flere tilfeller av vold mot kvinner i Danmark. I Norge er han siktet for drapet på Merete Lode Gunn Merete Lode (32) i Brynne 2001. 41-årige blir siktet for drapet i april i år. Mannen ble først siktet for vold mot kvinner i Danmark. Da mannen ble fengslet, ble DNA-prøven fra mannen sjekket mot et internasjonalt DNA-registret. Prøvene viste at mennens DNA stemmer med funn fra Gunn Merete Lode. – Dersom det ikke kommer frem nye opplysninger, mener vi oss ferdige med etterforskningen, sier politioverbudet Jan Ove Lunde ved Time lensmannskontor Lunde. Når 41-årige fra Nord-Jylland kommer til Norge, vil han bli fremstilt for varetaktsfengsling. Dersom statsadvokaten i Bagaaland finner grunn til å tiltale dansker for drapet på Lode, vil 41-årige sannsynligvis bli tiltalt for voldspisende i Danmark. Dansken ønsker at mannen stilles for retten i Norge også for disse forholdene. 41-årige har flere perioder arbeid i Norge. Gunn Merete Lode ble stukt ned til tilsvarende utmotivert på vei hjem i Brynne natt til 26. november 2001. Mannen bodde da i Brynne sentrum. (NTB)



Drapsoffer, det for Gunn Merete Lode

fakta

Rettsjelpere

✓ 52 jurister har i dag rettsjelpesbevilgning fra Tilsynsrådet for Advokativkretsene. Dette er et alternativt navn til advokatbevilgning. De er ikke advokater, men har akkurat den samme utdannelsen. ✓ Rettsjelpere gjør så godt som alt det en advokat kan gjøre, bortsett fra å prosedere i domstolene. En rettsjelpere kan føre saker for retten, men da må domstolen samtykke til dette. Langt de fleste saker løses imidlertid lenge før de når rettsalen. ✓ Å bruke en rettsjelpere fremfor en advokat innebærer ikke nødvendigvis lavere tidspris. Men en sjelden bløtt tilfelle utvalgte rettsjelpere viser at de er vesentlig billigere enn advokater.



- OSLO:** Firma Inger Wesche, Firma Jostein Lindland, Juridisk Rådgiver May Sneadøl, Nina M. Tangen, Rettsjelpfirmaet Arve Arvesen, Rettsjelpfirmaet Bård Gransjøen, Rettsjelpfirmaet Harald Pedersen, Rettsjelpfirmaet Hilde Olsson, Rettsjelpfirmaet Juridisk hjelp.no Terje Hermannud, Rettsjelpfirmaet Leif Martin Freyer, Webjuristen Dybedahl.
- ASKER:** Rettsjelpfirmaet Pål Jørum.
- ASKIM:** Juristfirmaet Claes Zangenberg ENK.
- JAR:** Lasse Helge Consulting, VOYENGA: Rettsjelpfirmaet Linn M. Humerfelt. **BAERUMS VERK:** Mæviks Trygderådgivning.
- NOTODDEN:** Juristfirmaet Rett og Rimelig E. Svagård. **GRANSVIG:** Fredrikstad Juristk. Anders Bjørnebekk, Fredrikstad Juristk. Tore Martinson. **FREDRIKSTAD:** Conclia Lasse Kopperud. **GAMLE FREDRIKSTAD:** Rettsjelpfirmaet Magne Brun. **SARPSBORG:** Webjuristen Jurist Geir Myhrvold. **TØNSBERG:** Liv Mette Moxnes Juridisk Rådgivning **NYBERGSLUND:** Rettsjelpfirmaet Cato Sætre. **SUNDSBU:** Rettsjelpfirmaet Ingar H. J. Ullveit-Moe. **KRISTIANSAND S:** Rettsjelpfirmaet «All in 1». **LILLESAND:** Juristfirmaet Johannes V. Myhre.
- SØGNE:** Rettsjelpfirmaet Tor Einar Ravnevand. **SKUDENSHAVN:** JURISTCONSULTEN Reidun Elin Tangjerd. **STAVANGER:** Fax Consulting Bent Inge Alvær, Rettsjelpfirmaet Bjørn M. Ellingsen **SAGVÅG:** Rettsjelpfirmaet Siri Trude Østvbø. **BØNES:** Rettsjelpfirmaet Marit Bønes. **TVYSSE:** Rettsjelpforetaklet Øyvind Haga. **LODDSFJORD:** Tor Henry Waardal. **BERGEN:** Din Jurist cand. Jar. Beate Helle, Musikjurist Kjersti Døssland, Rettsjelpfirmaet Paul Vikse, Rettsjelpfirmaet Toril Wik.

- FANA:** Rettsjelpfirmaet Tordis Krokodie. **STORD:** Berg Juridisk og økonomisk Rådgivning. **FLOBO:** Rettsjelpfirmaet Alf Terje Kiltang. **HITRA:** Rettsjelpfirmaet «Din Rett». **TRONDHEIM:** Rettsjelpfirmaet Morten Thaulow. **NORDDYRØY:** Rettsjelpfirmaet Terje Svendsen. **MELHUS:** Juridisk Rådgiver Kyrre Vatn **BODØ:** Rettsjelpfirmaet LEXIS Tanja Nitter Horsdal. **TOVIK:** Rettsjelpfirmaet Jan Steve Olsen. **VARDØ:** Per M. Gundersen Juridisk Rådgivning og Rettsjelp. **HÖNNINGSVÅG:** Gundersen Rettsjelp.